

אגב, אני יודע, אפליה והתנשאות

קורא מורד
גם המערך גם הליכוד

יש גם במערך, שבו חברתי, וגם בליכוד. דויד מולד, ירושלים

הריווחיות לא מנול לכל

בשולי המשבר הכלכלי יתנהלו בוודאי גם ויכוחים פילוסופיים... להלן היריה ה"ראשונה":

הפילוסופיה הכלכלית הקפיטליסטית, הנהוגה בישראל שנים רבות, מבוססת על הרווח כגורם מרכזי וקובע. אם יש למיפעל רווחים — קיומו מוצדק, אם אין לו רווחים — דינו סגירה, פיטורין ואכטלה. חיוניותו למדינה בתחומים אחרים איננה נחשבת. רק הרווח...

משנה אם יש רווחים, אם אין. הרווחים של המיפעל הם גורם מישני. כמוכך שצריך לשאוף לריווחיות, אולם זו איננה תנאי לקיומו של מיפעל. הצורך החברתי והלאומי צריך לעמוד לפני הריווחיות.

יש תחומים ביטחוניים, התיישבותיים ותעסוקתיים, אשר בהם הקיום, הייצור והמוצר עצמו חשובים למדינה ולאנשיה הרבה יותר מהריווחיות. היא צריכה, דרושה, אולם לא הכרחית ולא צריכה לקבוע את גורלו של מיפעל כלכלי ואחר כישאל. למשל, כל משק השירותים אינו בנוי על ריווחיות, ותפקידו הוא לספק שירותים נאותים לאזרח.

עמי ליבנה, עין-חרוד מאוחד

הליברל והרוצחים

את סיגנון עלילות-הדם המציאו אנשי-כמורה ב"ימיה הביניים. כיום מש"תמש בו ח"כ ליברלי.

כאשר התבקש ח"כ אוריאל לין לסייע במאבק נגד ההסתה של מאיר כהנא, הוא הגיב כהצעה לפעול גם נגד מה שקרוי בפיו "ריבוי מעשי הרצח שבוצעו עליידי ערבים על רקע לאומני, כדוגמת רציחתם של נאוה אלמלך, דני כץ, מאיה זינגר, אורלי דובי, דפנה כרמון ואחרים. תמהני, מניין שאב ח"כ לין את האינפורמציה הזאת. הנאשם ברצח אורלי רובי הוא יהודי; רוצחיה של מאיה זינגר לא נתפסו, והאנשים

יד מדריכה ומכוונת

דן עומר קטל את אחד מסיפורי בקטילה, שנראתה בקריאה ראשונה כאכזרית. לאחר ההלם וקריאה חוזרת בביקורתו הבנתו, כי לא האכזריות שיחקה פה אלא האיכפתיות. הוא הבין, מן הסתם, כי יש לו כאן עסק עם אדם. שלא ייעלם מאחז מנוף הסיפורת. לא כל מבקר היה מקדיש לכותב אלמוני חצי מדור עם תמונה וכותרת ענקית.

את הספר האחרון שלי שיבח בצורה יוצאת מן הכלל, ולדעתי אף מוגזמת. גם במיקרה זה, כמו קודם, היה עומר מבקר הסיפורת היחידי שהתייחס לסיפורי. האחרים אפילו לא טרחו לציין את מירסוס הספר במדורי הספרים החדשים בעיתונות.

דן עומר היה המבקר היחידי ש"היה בשטח", שחש את הדופק, שהיה חלק ממצאיאות סיפורתית אמיתית. הוא לא הירשה לעצמו להתעלם מכותב צעיר, שפירסם את סיפרו הראשון בגיל 20 וחצי. הוא ידע כי היו אס ייב להתייחס לכותב.

חבל שדן עומר איננו עוד. חבל ש"שעלמה יד מדריכה ומכוונת. יגאל גלאי, תל-אביב

הקורא גלאי הוא סופר ועיתונאי. סיפרו האחרון: דברים בגליה.

כמה אנשים נשמו בוודאי לרווחה. מעכשיו הם יכולים לשחק את מישחקם החנפני והלקנני. מבלי שמישהו יקלקל להם את השורה. עד עכשיו, כאשר חשבו אנשים אלה, המגדירים את עצמם כאנשי-סיפורת, לגמור עניינים בינם לבין עצמם, שם אותם דן עומר ללעג והעמידם במקום הראוי להם. אלה המורגלים ב. שמור לי ושמור לך — היום אתה זוכה בפרס הספרותי ואני יושב בוועדה הממליצה ומחר להיפך" — לא יכלו לסבול את היות שר המיקצועי של עומר והעלילו עליו עלילות-כזב. בכל כוחם ניסו להוכיח, כי גם עומר ניתן לקנייה. ייתכן, מה שברור, שאותם ניתן לקנות הרבה יותר בקלות והרבה יותר בזול. נכון, גם לעומר היו אנשים — כמו פנחס שדה, עמוס קנין ויהודה עמיחי — שבהם כמעט שלא נגע לרעה, אך הוא עשה זאת מתוך שיקולים ענייניים.

אין כמעט אחד, שחיצו הדוקרני של עומר לא פגע בו. הוא עורר את הסיפורות מתנומתה. הכניס מילפל בכמה נדמים והוכיח, כי מדור סיפורותי יכול לעניין לא רק את הכותבים בו. אני, לפחות, חב לו חוב של כבוד. עכשיו, אחרי שהחזיר את נישמתו לזה שנתן לו את שנינותו ואומץ-ליבו, אני יכול לומר את שבחיו. אולי הייתי צריך לומר לו אותם עוד בחייו.

שנעצרו ונחקרו עליידי המישטרה בקשר לרצח הזה היו יהודים; גם רוצחי נאוה אלמלך לא נתפסו, והמישטרה הכחישה בתוקף את דיכוי רפאל איתן, שטען כי נאוה אלמלך נרצחה עליידי ערבים; ובאשר לדני כץ — אכן, ככיצוע מעשה רצח זה מואשמים ערבים, אך המישפט עודנו מתנהל. וכידוע, קובע החוק הישראלי כי הנאשם הוא ככחינת חף-מפשע אלא

אם הורשע עליידי בית-הדין. רובי — כמו על הנאשם ברציחתה של אורלי דובי.

רבריו של ח"כ אוריאל לין, המאשים את הערבים בכיצוע מיספר רב של מעשי-רצח, מבלי שיהיה לו כל בסיס וכל הוכחה לטענות אלה, מהווים למעשה הסתה גזענית חמורה, ה"מכירה את עלילות-הדם נגד היהודים.

ח"כ לין
כמרים וליבראל

של מדינת-ישראל, מצבנו כנראה חמור מאוד. אדם קלר, תל-אביב

תחתונים קטנים — מסקנות גדולות

מעשה נורא אירע לקורא ברחובה הראשי של חולון. והוא מיהר להריץ פתשגן למערכת.

תמהתי לאן נעלמו גבולות החוצפה והבושה, כשראיתי לאור היום שלוש נערות בגיל 15 מטילות ברחוב הראשי של חולון, כשאחת מהן לובשת תחתון-מיקרו, מהסוג שמרגימות דוגמניות-צילום מפוקפקות. כשהכריו אכרהם שפירא, השומר המפורסם מפתח-תיקווה: "זה נוער, זה? זה ברה"ה" הוא טען רק ברבר אחד — לא הנוער ברה"ה אלא מחנכיו, הוריו-מוריו ומנהיגיו.

אכן, כל הכבוד לנו, בני עמיתנו, צמודי המוזות, אור לגויים:

ישראל ברדה, חולון

כל הכבוד ל. זהו זה

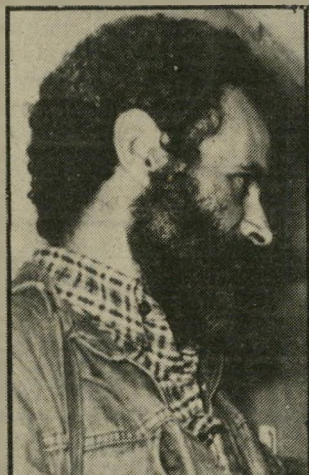
שעות נעימות של בידור לכל המישפחה.

אחת הצורות הפופולאריות ביותר לכילוי זמנם של הילדים בחופש הגדול היתה הצפייה בטלוויזיה. מתוך השפע שהוצע על המירקע אני רוצה לציין את התוכנית זהו זה, ששודרה פעמיים בשבוע (ופעמיים בשידור חוזר). כל הכבוד לעושי התוכנית, הם הצליחו לספק שעות נעימות של בידור והרחבת-אופקים לכל המישפחה. בעיקר הצטיינה התוכנית בחריגה מן הבנאליות והשמאליות, המאפיינת לא פעם תוכניות-ילדים, ובהומור מקורי ומרענן.

חנן אלואר, חיפה

מותו של נמר

בכיום של סימבוליקה, שהם כל"כ, עכשיו, מרבית-מהותה של מה שמכונה הסיפורת העברית — הזרם, אחר לספרות העברית — ישנה, האלימה, האופיינית לו: הם התעלמו ממנו, או שלעגו לו וניצצו. קרבות-חצר ברמה של בוז"

עומר זקוף, נחוש בלתי-ניסוג

קרסוליים, מחול שדים של טיס-ניינר של להק תכנן, שכמעט מעולם אינו מגביה עוף. אכן, הוא אסף אותם בגא"לונים, האמת המשוטה שהיה איש ריב ומדון, וכך, אכן, ראה את עצמו. יש לי מרבה עם ה"סיפורת העברית", כתב לי באחד ממכתביו, מרי ומאוכזב, דחוי — אבל זקוף, נחוש, בלתי-ניסוג, ממשיך בשלו.

הוא כתב שירה אנרגטית, חרי"גה, מלאת המיית נפשו, שהיתה כולה אהבה לסיפורות (וכי מי יכול לריב את ריבו אם לא האהבה

קרוביו, אבידה ללא מוצא ויחד עם זאת — וזה נורא לכתוב את זה, אבל צריך — כמה אופייני, האיש הצנום והאמץ הזה היה, קרוב לוודאי, הראשון לזר את אולי, באמת — ארץ אוכלת, ולא רק בשדותיה, עכשיו, כבר ידענו, גם בשדות אחרים.

כמו אצל קאמי, שאותו אהב והחזיק כמופת (ואשר אף הוא מת צעיר, בשיאו, בתאונה מטופשת) היתה השמש הגדולה, שאותה אהב כל-כך, נראה ורבת-חסד, בעת ובעונה אחת.

וכאן, בארץ השמש, ישב עומר וקדח את שורותיו על החלום הישראלי, העולה באש, הצבעוני ממאנות לרשום לו הספדים או "הערכות" — מייד עולות פניו המזוקנות (כל-כולו שיער) וצוחקות אותו לעג מר וצורב, שהיה מסימניו המובהקים ביותר, אף-על-פי-כן אני מוצא חובה לרשום, לציין, כי דן עבד תמיד כנגד הזרם, היתה זו אמונתו החריפה (לעיתים נוקבת מדי, נוקבת לדיק), שכל האמנים צריכים לעבוד כך — ורק כך, והזרם, כידוע, מתעב את אלה שאינם נסחפים במימיו, אינם שטים וניגרים — כמוסכם, כמעווה, ואז, כרגיל, הזרם עויין אותם, מבקש לטבע, לאבדם — את היחידים, את המנגנדים — בין מימיו הגועשים, והזרם — ושתבה: המייסד, האקדמיקה קליקוץ-הסיפורת, התברה — היה במיקרה הטוב אנטגוניסטי מאוד לדן.

הוא היה בוטה מדי, או, ריא"ליסטי" מדי, כה שונה ואחר מה"מימחים, ה-סטי-קטוראליים", השטף המימי של נ"פיהים, ערפי"לים, התייפופיות מתמיטיות בפרוטה ו.מארגים עדינים-מור"

כשישבנו, בקיץ 1980, בחדר-העבודה שלו (ונראה היה כי החדר, בין אלה הספרים, עם היות הכתיבה ליד החלון, הוא הנות הבית, העיקר, שאר חלקיו שלוחות מישניות, חשובות פחות) דיבר על ההתקף הראשון. הוא נראה חיזור מאוד, שחימוט עורו הטיבעית כמו נמר גה עם החולי (אני ייקה-תימני").

הזון המסויים מאוד כאילו אמר הכל, וגם בקולו היה שינוי, ישבתי די קרוב והוא נראה שחוט, אפילו נפחד משהו.

תמיד, אומרים במיקרים כאלה שזהו אות-אזהרה" אמר, כדובר לעצמו בלבד, "אתה יודע, אולי אני באמת צריך להאט את הקצב..."

הוא אף-פעם לא האט את הקצב. כל-כך הרבה רשימות, טורים, יותר מדי עיתונים, תחקירים לגורמים שונים, שיחות ברדיו, חברות במערכות (לא רק סיפורי תיות), המירוץ הקדחתני להוסיף עוד ספר למדף, הידידיות, התיכוננים, כל זה נגמר עכשיו.

איש אינטנסיבי כזה; דומה היה כאילו אמר (והוא אמר לי זאת לא פעם): או בלהט, או — לא-כלום. איזה מירשם בדוק לסיון האפי ליטיב בהשגים, לשאוף אל הפסגות; ואיזה מירשם בדוק לבערה המהירה, מהירה-מדי, כמו אצל כל אלה הנופלים על מישמרתם, וכלום אל היה זה הוא עצמו שסיפר וכתב, בדברי הימים של הסיפורת כפי שצנפו עליידי דן עומר. "כי... שמשוררים בווערים מהר, מתיים צעירים... פארפרי" זה על ניסוחה הידוע יותר של עדנה סטניצ'ינסקי-מילי, אני נה, בווער בשתי קצוותיו, למות צעיר, איזו טרגדיה ל-